

Naba Ni Veitaratatra ena Leqa Tubukoso

Tabana Ni Ovisa

Central/Eastern Division - 990
5457 / 990 5563

Northern Division - 990 5722

Western Division - 990 5457

Southern Division - 990 5529

Counter Narcotics Bureau (CNB)

(679) 321 1809

Tabana Ni Bula

HQ - (679) 330 6177

**#TarovaNaVakayagataki
VakailoaNiWaiagagNiVei
vakamatenitaki**

Veivakatotogani ni Waigaga ni Veivakamatenitaki

E rawa ni dua ga e bobula ena waigaga
ni veivakamatenitaki. Na veivakatotogani
qo e tawa yalani. Ena rawa ni yaco vua e
dua, ena vanua cava ga

Na veivakatotogani qo e rawa ni:

- Vakayago - na vanua o garova na
waigaga ni veivakamatenitaki, ka so-
lia ena yagomu e dua na vakanananu
e sega ni matau.
- Vakasama - o gadreva na waigaga ni
veivakamatenitaki mo guilecava kina
na nomu leqa se vukea me vakacegui
na nomu vakasama.
- Veimaliwai - o sa vakasaurarataki mo
vakayagataka na waigaga ni veivaka-
matenitaki mo rawa ni okati.

***“Na waigaga ni veivakamatenitaki e
vakaoti gauna! Ena vakarusa na
nomu vakasama kei na nomu ro-
kovi iko kei na veika kece e sega ni
salavata kei na nomu bula”***

- Kurt Cobain -

**#KakuaNiVakaioEnaWaigagaN
iVeivakamatenitaki**

Source: AGDHAC

**VALUTI NA
VAKAYAGATAKI NI
WAIGAGA VAKATABUI NI
VEIVAKAMATENITAKI
E VITI**

**KUA NI VAKAIO ENA
WAIGAGA NI VEIVAKA-
MATENITAKI**

Na Cava na Waigaga ni Veivakamatenitaki?

Na waigaga ni veivakamatenitaki era wainimate e vakayararataka na noda vakasama se ituvaki ni bula. E rawa ni vakaleqa na ituvaki ni vakasama, ena veika o vakila kei na nomu wakilakila.

Era dau vakayagataka na tamata na waigaga ni veivakamatenitaki baleta:

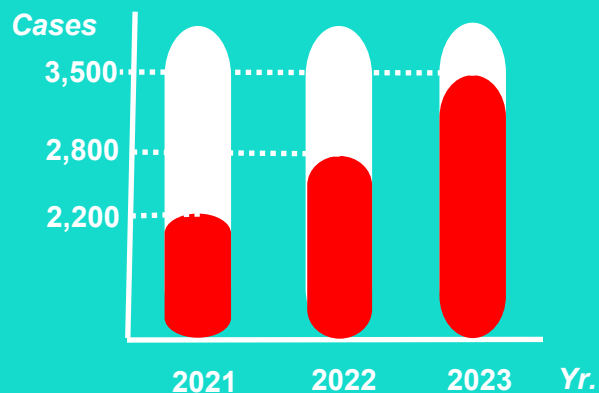
- Nira gadreva mera raica na veika ena yaco.
- Era vinakata me ra veimaliwai vinaka kei ira tale eso era dau vakayagataka na waigaga ni veivakamatenitaki (veivakasaurarataki vakaicaba)
- Era taleitaka na veika era vakila ena nodra bula.
- E vukei ira mera vakatulewa ena veika e sotava.
- Era bobula ka sa matau vei ira na vakayagataka.

Source: AGDHAC

Lawa ni Vakayagataki Vakatawadodonu ni Waigaga ni Veivakamatenitaki e Viti

- Lawatu ni Vakayagataki Vakatawadodonu ni Waigaga ni Veivakamatenitaki e Viti 2004
- Biosecurity Act 2008
- Lawatu ni Cala Vakalawa 2009
- Lawa ni Kasitaba 1986
- Criminal Procedure Act 2009

iTukutuku ni Vakayagataki ni Waigaga ni Veivakamatenitaki e Koronivuli (2021-2023)

Source: SAAC

Na itukutuku e cake e vakaraitaka na iwiliwili ni vakayagataki ni waigaga ni veivakamatenitaki e ripotetaki Paraimari kei na Sekenidari e Viti ena 2021-2023.

Ena 2021, e **2,200** na kisi era a ripotetaki, e **2,800** ena 2022 ka **3,500** ena 2023. Qo e sa vakatakila na levu ni kena sa vakayagataki tiko na waigaga ni veivakamatenitaki ena veikoronivuli ena noda vanua, ka sa gadrevi kina na kena veivuketaki me valuti na vakayagataki ni waigaga vei ira na gonevuli.

Revurevu ni Waigaga ni Veivakamatenitaki

E levu na ka e rawa ni vakaleqa na vakayagataki ni waigaga vakatabui ni veivakamatenitaki. Eso vei ira oqo e oka kina na veika qo:

- Na veisau ni ituvaki ni kuli ni yago me salulu, mira na drauniulu, lutu na yago.
- Leqa vakamatavuvale, leqa ni veimaliwai, tagutuva na veiwekani.
- Mosi ni kete kei na lomaocaoca.
- Vakaleqai ni yate.
- Wamalai, vakaleqai na vakasama kei na mona.
- Lomabibi, bibi na ituvaki ni bula, vakasama ni via vakamatei koya.
- Vakalevutaka na itovo kaukaua kei na quraqura.
- Malumalumu na rawaka vakavuli kei na cakacaka.
- Levu na kerekere ka moce tu e tolo ni sala kei na basulawa.

Source: Addiction Centre